

Bilgiyi Kurumca Armağan

Editörler
Serdar Şahinkaya - N. İlder Ertuğrul

Mülkiyeliler Birliği Yayın No:2011/2
Armağanlar Dizisi No:9

BİLSAY KURUÇ'A ARMAĞAN

Editörler
Serdar Şahinkaya - N.İlter Ertuğrul

Kasım 2011
Ankara

Mülkiyeliler Birliği Yayın No: 2011/2
Armağanlar Dizisi No:9

İletişim:

Mülkiyeliler Birliği Vakfı
Konur Sokak No:1
06650 Kızılay Ankara
Tel /Faks: 0312 417 80 98
Web: www.mulkiye.org.tr
e-posta: mulkiye@mulkiye.org.tr

Ankara, Kasım 2011

ISBN 978-975-01835-3-9

Basım Tarihi:
Basım Adedi: 500 Adet

Kapak Tasarımı

Serdar Şahinkaya

Arka Kapak Görseli

Bilsay Kuruç'un objektifinden 1970'lerin başında Finlandiya Heykel Ormanı'nda kızları Umut ve Ayşegül

Dizgi

Dergi Tasarım Ofisi
dergi@dergiyayincilik.com

Baskı

Pelin Ofset Tipo Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 558. Sokak No:28-30 Yenimahalle - Ankara
Tel: 0312.395 25 80

Bu kitabın satış gelirleri, Mülkiyeliler Birliği Vakfı Burs Fonuna aktarılacaktır.

İçindekiler

Editörlerden.....	7
Serdar Şahinkaya, N. İlder Ertuğrul	
Bilsay Hocamıza Armağan	13
İhsan Feyzibeyoğlu	
Prof. Dr. Bilsay Kuruç Hocam	15
Celal Göle	
Kısa Özgeçmiş, Seçilmiş Eser ve Konferansları.....	17
Sunuş.....	21
N. İlder Ertuğrul	
Babama	25
Umut Kuruç	
Bilgili ve Saygılı Babam	28
Ayşegül Kuruç	
Aşık Veysel'in Bulduğu Nota	31
Yener Coşkun	
Bilsay Kuruç'a Giriş	32
İsmail Hakkı Gökak	
Bilsay Kuruç'un Hal ve Gidişi.....	34
Özdemir İnce	
Bilsay Kuruç'u Tanımak	37
Mehmet Kabasakal	
Azizim Bilsay Hoca	42
Işık Kansu	
Musikinin Büyüsüyle Çerçevenilmiş Uzun Bir Dostluk.....	43
Erhan Karaesmen	
Saygın Bilim İnsanı Bilsay Kuruç	48
Ömer Kürkçüoğlu	
Ersatz Entel Medya Adayları İçin Yazılı Sınav Soruları.....	49
Hasan Ünal Nalbantoğlu	
Şaşmaz Bir Kılavuz: Bilsay Kuruç	51
Mümtaz Soysal	
1960'lar, Mülkiye ve Bilsay Kuruç.....	54
Taner Timur	
Giriş: İki Ekran	57
I. BÖLÜM: SİYAH-BEYAZ	59
Çocuk 61, Çocukluktan başlayan öğrenme 62, "Sabıkalı sokak" 66, İlkokul 67, Bir zamanlar Nişantaşı 68, Yoksul değil, yoksun; yoksun, fakat eşit 68, Çocuk ve farkında olmadan öğrendikleri 70, Çocuk ve mahalle 71, Çocuk ve futbol: Futbol, yalnız futbol değildir 72, Çocuk, evler, misafirler vb 73, Çocuk, sinema ve dostluk 73, Savaş bitince ve savaştan kalanlar 74, Öğretmenler 75, İlk telefon 78, "Şimdi işçiler ağlasın" 79, Öteki arkadaşlar 80, Gazeteler, radyo ve politika 81, Gecekondu 82, "Bak postacı geliyor" 83, "Bekçi amca" 83, "Başka bir ..." 84, Bir zamanlar basketbol 84, Tramvay 85, "Hiçbir şey değişmeyecek" 85, İlk irtica gösterisi 85, Üniversite 86, Spor sayfaları ya da 50'lerden naklen yayın 88,	

İstanbul (Erkek) Lisesi 92, 6-7 Eylül 94, DP ve AKP üzerine 96, İktisattan kalan iktisatçı 98, 28 Nisan 99, 27 Mayıs 100, İktisat mikrobu 101, Kendini dile, kültüre, sanata, bilime vermek 102, Piyano ve Kemal Sünder 108, Arkadaşlar 109, 1950'lere dair 109, Ankara günleri 113, "Ankara, Ankara, güzel Ankara" 115, Ellilerle Altmışlar 116, Evlilik 117, Maliye Enstitüsü 119, Bilim merdivenini tırmanırken 120, Mikro nerede öğrenilir 122, Kapitalizmde bölüşüm 123, Doktora yapmak 124, Marx'a dayanan merdiven: Ricardo 124, Hoşgeldin Umut, hoşgeldin Ricardo 125, 60'larda hangi sınıf neyi öğrendi, hangi sınıf hangi bedeli ödedi (mi) 127, 60'ların Mülkiyesi ve üniversitesi 127, Tarihin evi ödevi 132, "Günahkâr Fakülte ve onun meşhur prof.'ları" 132, Öğrenmek, bedeli ödenmesi gereken bir şey 134, Daha çok, daha çok, daha çok güç... 135, Derin devlet mi, sürekli restorasyon mu 136, Amerika 136, Hoşgeldin Ayşegül, ver elini Norveç 137, Leif Johansen 139, Norveç'te bilim ve Türkiye'ye uzaktan bakmak 139, İngiltere ve İskandinavya 140, AET'ye "Hayır" diyen Norveç 141, 1973 seçimleri 143, Oslo-İstanbul 144, İşgâlin yıldönümünde Çekoslovakya 144, Oran diye bir yer 146, 22 Şubat 147, İsmet Paşa'nın ordusu 148, "Düşman kuvvetler" 148, Mümtaz Zeytinoglu 149, Bülent Bey'le tanışma 150, Ecevit'in İskandinavya gezisi 151, Kıta sahanlığı sorunu 154, CHP Planlama Bürosu 158, CHP 76 Programı: "**Emek, en yüce değerdir**" 159, 1977 Seçimleri 164, Hükümet 166, Özeleştiriyi ya da entrika 166, 11'ler 168, Devlet Planlama Teşkilâtı 172, Dikenli teli planla yırtıp geçmek 174, Planlama-Maliye 175, "Aferim çocuklara..." 175, Maliye-IMF 177, AP bütçesiyle devam mı, yeni bütçe mi 178, Emperyalizmde 'fair-play' diye bir şey yoktur 179, IMF=ABD 184, Devlet nedir 185, "Önce lojman" 186, "Yabancılarla istediğinden fazlasını vermek lazım" 188, "Altı ay sonra geldiler" 189, 1970'lerde Ankara ya da "**yurdum insanı**" 190, Amerika işi tırmandırıyor 190, Satranç 192, Oral Akman 193, 23 Ocak 195, Memduh Bey 196, Sermayenin hücum borusu 197, 12 Eylül 201, O karanlıkta SBF 202, Korkut Hoca'nın sarı zarfı 202, "Size yakıştıramadım" 204, 80'ler ve akademi 206, Sistemin kalecisi 207, Enflasyon yüksekse değerleri bozar 208, Merkez Bankası 212, Banka meclisi 215, "Bağımsızlık" 222, Avrupa Merkez Bankası 224, "Bağımsız" TCMB 225, Analiz sınıfsal olmazsa 227

II. BÖLÜM: RENKLİ SİNEMASKOP.....229

1. Dünya 230, Çerçeve 230, Dünya egemenliği 230, Asimetri 231, Otuzlar'daki fırsat 231, Devletin değil, sistemin krizi 231, Kurallı kapitalizm = Refah devleti 232, Kapitalizmin çıkardığı ders 233, "Toplum diye bir şey yoktur" 233, "Tüm iktidar sermayeye" 233, İktidara ortak çıkarsa 234, Uydu kapitalizmler: Kapitalizm sadece merkezde olamaz 235, "Dersini almış da ediyor ezber" 236, Parçalanana ve sağ'laşana sol 236, Eski, "yeni" şablon 237, Yeni yakıt: Kazanmak için kazandı 237, "Tüm iktidar benim!" 238, Herşeyin piyasası olacak 239, Enayice düşünceler 240, Satılık düşünce sahipleri 241, Kuralsız kapitalizmin kuralları 241, Kuralsız kapitalizmi yaymanın bir başka yolu 243, Avrupa'nın sahibi kim? 243, O karanlıkta siyaset 245, 2. TÜRKİYE 246, Keyfiyet - Kemiyet 246, Daha çok, daha çok, daha çok güç 247, Bakılacak yeri bilmek 247, Yaratıcı güçler 248, Siz içeriden, biz dışarıdan 248, Başlanacak yer 249, Yan güçler 250, Dinci, Kürtçü vb değil, uydu kapitalizm 250, Kapitalizmin bir memuru 252, Halkın öğrendiği ekonomi 252, "Dinci güç": Lumpen proletarya ve zenginleşen taşra 254, Yeni menfaatler 255, Kasımpaşa'nın teknik direktörü 255, Bir yan güç daha: Etnik hareket 256, Kapitalizm nasıl menfaat yaratır 258, "Başarı" 258, Şaşkın ve beceriksiz kapitalizm 258, Kapitalizmin "iktidar partileri" 259, Sermayeden yoksun kapitalizm dönemi 259, Dikkat! 260, Arayüz 261, Vade kısalmıca, ufuk da kısalmı 261, "Büyük bankalar Cenab-ı Hakk'a bırakılamaz" 263, Kimden bağımsız, kime bağımlı 264, 1980'lerin nirengi noktaları 265, Yeknesaklaşan siyaset 266, On yılda yüz yıl gerilemek 268, Bir ara özet 270, Menfaatler 272, Kışında donu olmayan adamın borçlanma hakkı 273, Yeni ajanlar 273, Zayıf ne kadar büyükse, başarı o kadar büyüktür 274, Aktarma kayışı 275, Finans taahhüt eder, halk öder 276, Ne öğrendik 276, Soru 277, Tâbiyet=Cari açık 278, Tespitler 279, Orta sınıf 281, Kırsallığın çözülmesi 284, Elit dediğin 285, Kapitalizmin tâbiyetin ilk adımları 289, Yeniden ilkel birikim 293, Üniversite, bilim ve YÖK 294, Dünden yarına: Bir partinin planlama bürosu ne iş yapar, nasıl çalışır 297, Tam gün çalışma 298, Siyasallaştırılması gereken bilgiler 299, Başlangıç 299, Hazırlık sınıfı 300, Hazırlık bilgi yoktur 301, Araziye çıkmak 302, Siyasetçinin aldanma payı 304, 76 Programı 308, Programın dozu ve bağlayıcılığı üzerine 309, Planlama Bürosu ne

iş yapar 310, İş başa düşünce 311, Arka fon 311, Bugün ve yarın 312, “Yapısal sorun” 312, Ekonomik ve sosyal ayak 315, Bitirirken 316, Dostluk ağı 317

BİLSAY KURUÇ’A ARMAĞAN: MAKALELER

Atatürk’e İlişkin Kimi Notlar.....	321
Sina Akşin	
İşsizliğe Alternatif Bir Çözüm Olarak Girişimcilik: Teori ve Politika	329
Berrin Ceylan-Ataman	
Kadro Dergisinde Planlama	343
Tekin Avaner	
Türkiye’de Toplumsal Sınıf Haritaları: Sınıf Oluşumları ve Sınıf Hareketliliği Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma.....	359
Serdal Bahçe, Faik Yücel Günaydın, Ahmet Haşim Köse	
Asimetrik Bilgi ve Etkinsizlik: Osmanlı Sigorta Piyasası	393
M.Murat Baskıcı	
Serbest Sermaye Hareketleri ve Kriz-Küçülme Dönemeçleri: 1990–2010	405
Korkut Boratav	
Türkiye’nin Son Yıllardaki Sağlıksız, Yetersiz, Oynak Gelişmesi Hakkında Düşünceler	437
Tuncer Bulutay	
Ulaştırmanın İktisadi Analizinde Farklı Bir Yaklaşım: Araştırma ve Öğretimin Önemi ve Türkiye	501
Yücel Candemir	
Ekonomi Politik ve Düzenlemenin Gücü İstanbul’u Finans Merkezi Yapabilir mi?.....	525
Yener Coşkun	
Siyasal Tarihimizdeki Asılsız ve Haksız Söylencelerden Bazıları.....	577
Şevket Çizmeli	
20. Yüzyıl : Neyin Yüzyılıydı ve Ne Kadar Uzundu?	601
M. Kemal Doğru	
Sermaye Hareketleri ve “Küresel Kent” Olma Yolunda İstanbul-lar	635
Hayriye Erbaş, Pervin Soydemir	
Merkez Bankası “Bağımsızlığı” ve 2008-2009 Krizi Türkiye Üzerine Gözlemler.....	677
Nilgün Erdem	
Sermaye Birikim Süreci, Toplumsal Yapılarda Dönüşüm ve Sosyal Hakların Metalaşması.....	699
Erdal Eroğlu	
Piyasa Mekanizması ve İstikrar	719
Hasan Ersel	
Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı ve “Kritik Eşik”	733
B. Ali Eşiyok	
Meşruiyet ve Yargı	757
Halil Güner	
Yoksulluğun Azaltılmasında ‘Sosyal Kapital’ Yaklaşımının Düşündürdükleri: <i>Eleştiriler ve Gerçekler</i>	773
Şengül Hablemitoğlu	

Sosyal Demokrasi ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin İdeolojisi.....	791
Alpaslan Işıklı	
Maliye Politikalarının Ekonomi-Politığı: Türkiye'de Üst Gelir Gruplarının Bedavacılık Sorunu.....	805
Kamil Karatepe	
Ülkemizde Yönetim-Yönetilen İlişkilerine Halkla İlişkiler Açısından Bir Bakış.....	861
Metin Kazancı	
İmalat Sanayinde Sektörel Gelişim ve Sektörlerarası Etkileşim (1998-2006).....	893
Oktay Küçükkiiremitçi	
Türkiye'de Sosyal Güvenlik Sisteminin Krizi, Sosyal Güvenlikte Yaşanan Dönüşüm ve Bireysel Emeklilik Sistemi.....	933
Serter Oran	
Küreselleşmenin Mali Politikalara Yansıması.....	967
İzzettin Önder	
Uluslararası Hukuk ve Sömürü.....	983
Ali Murat Özdemir	
Küresel Bir Güç Olma Yolundaki Çin.....	993
Seriye Sezen	
Planlamayı 21. Yüzyıla Taşımak: Küba Deneyimi.....	1027
Ali Somel	
Kapitalizm, Neoliberal Paradigma ve Küresel Kriz.....	1043
Sinan Sönmez	
İktisatta 50 Yıllık Paradigma Değişikliği: Planlama Teknolojik Gelişmeleri Neden Göremedi?.....	1063
Ergun Türkcan	
Merkezi İktisadi Planlamanın Geçmişi ve Geleceği Üzerine Bir Deneme.....	1101
Oktar Türel	
Emperyal Olasılıklar ve Alternatifler.....	1123
Barış Ünlü	
Sermaye Birikimi ve Efektif Talep: Türkiye Ekonomisi İçin Bir Uygulama.....	1143
Erinç Yeldan	
Türkiye Ekonomisinde İktisadi Dalgalanmalar ve Krizler: 1980 Öncesi ve Sonrası Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme.....	1155
Erhan Yıldırım, Kenan Lopcu, Selim Çakmaklı	
İngiltere İsyanları Üzerine Düşünceler.....	1191
Ergin Yıldızoğlu	
“Bastiani Kalesini Terketmek”: Türkiye'de “Sermaye”nin Değil, “Emek”in Savunacağı Sosyal Politika Üzerine Düşünmek.....	1197
Gamze Yücesan-Özdemir	
Bütçe Üzerinden Dört Tarz-ı Siyaset.....	1211
Nahit Yüksel	
2001 Krizi Sonrası Ekonomi Politikalarının Sanayi ve Hizmet Sektörlerine Yansımaları.....	1241
Zafer Yükseler	
ALBÜM.....	1279

Editörlerden

Bilsay Kuruç...

Öğrencileri onu daha çok İngiliz asilzadelerine benzetirler; ama, o kelimenin tam anlamıyla bir İstanbul beyefendisidir, bir Cumhuriyet beyefendisi. Aradaki fark nettir: Cumhuriyet beyefendisindeki zarafet, İngiliz asilzadesinde soğuk bir nezaket halini alır; üşür ve kendinizi yabancı hissedersiniz. Oysa Bilsay Kuruç sıcaktır, içtendir ve yakındır, size kendinizi güvende hissettirir. Derste de, jüride de, çalışırken de, konuşurken de... En büyük sorunlar küçülür, İskender düğümlemlerini kesmek için kılıca gerek kalmaz.

Her biri efsaneleşmiş başarılar, ondan dinlerken herkesin yapabileceği, sıradan şeylerdir. Sanki, o tesadüfen oradan geçerken bir el atıvermiştir.

Bir ömür insanın aklından çıkmayacak vefasızlıklarda, vefasızın yerine âdeta o utanır, ona mazeretler bulur.

İş, böyle bir insana armağan hazırlamak olunca, her şey hem çok kolay, hem çok zordur.

* * *

Öncelikle fikrimize destek verip bizi bu görevle onurlandıran, başta, Genel Başkan Sayın İhsan Feyzibeyoğlu olmak üzere, Mülkiyeliler Birliği Yönetim Kurulu üyelerine şükranlarımızı sunarız. Tabii, yaklaşık bir yıl peşinde koştuğuktan sonra, kendisine bir armağan hazırlanmasını kabul eden Bilsay Hoca'ya da... Çünkü o, kitabını bitirmeden armağan çalışmalarının başlamasını istemedi. **Mustafa Kemal Döneminde Ekonomi – Büyük Devletler ve Türkiye**, 2010 sonbaharında biter gibi oldu ve MB Yönetim Kurulu da, 29 Eylül 2010'da *Bilsay Kuruç'a Armağan* çıkartma kararı alıp, editör olarak bizi görevlendirdi.

* * *

Armağan'a ilişkin ilk çağrı, 1 Kasım 2010'da yayınlandı ve Yayın Takvimi şöyle belirlendi: Armağan için davet yazısının yayınlanması, Armağan'da yer alması istenen yapının konu başlığı, en çok 150 kelimelik Türkçe özeti, yazarın iletişim bilgilerini içeren yanıtların gönderilmesi: 15 Aralık 2010. Yazıların kabulüne ilişkin yanıtların iletilmesi: 10 Ocak 2011. Yazıların teslimi: 30 Haziran 2011. Kitabın yayın tarihi: Kasım 2011.

İlk duyuruda, bu tür armağanlarda bir gelenek başlatılması amacıyla bir de; *“Pek alışılmış olunmasa da tarihlere kesinlikle uyulacak, başvurusu kabul edildiği halde yazısını süresinde göndermeyenlerin durumu kitapta kendilerine ayrılan **BOŞ SAYFADA belirtilecektir**”* gibi (İlter'in aklından çıkma) bir uyarıya yer verildi.

Bunun, biri, genç akademisyenlere; diğeri, biz editörlere yönelik iki amacı

vardı. İlk amaç, akademik yayın yapmanın bu kadar saçma noktalara vardırıldığı bir akademik dünyada Armağan'da yer almak isteyen genç akademisyenleri bir disipline uymaya davetti ve eksik olmasınlar bu sağlandı.

Bu tür yayınlarda açıklanan takvimlere bire bir uyulması, elde olmayan binbir nedenle dünyanın en zor işidir. İlk başvuru, beklediğimizin çok üstünde bir ilgiyle sonuçlanınca -ki, Bilsay Kuruç Armağan'a yakışan buydu- takvime uyma sorunu, editörlerin en büyük endişe kaynağı haline geldi. Bu endişe ve panik içinde yazarlarımızı biraz zorlamış olabiliriz; her ne kadar sürçü lisan etmişsek affola...

Yine de, tarihleri çok esnettiğimizi ve yazılarının yer alması için ne kadar çaba gösterdiğimizi Armağan'da yer alan ve yer almak isteyen yazarlarımız biliyorlar. **Bilsay Kuruç'a Armağan'a katkıda bulunan veya elde olmayan nedenlerle katkıda bulunamayan herkese şükranlarımızı sunuyoruz.**

* * *

Takvim sınırlamasının, editörler açısından nedenlerine gelince...

Biri, Bilsay Kuruç'un lisans, diğeri lisansüstü eğitiminde öğrencisi, sonraki yıllarda dostu olmuş iki editör –işin doğrusu- böyle bir armağanı hem Bilsay Kuruç'a yakışan kalitede, hem de Bilsay Kuruç'a söz verilen tarihte yetiştirmek gibi iki heyüla sorun içinde zorlandılar.

Ortaya devasa bir yapıt çıkmış olmasına karşın, eksik ve hatalar, bu iki editörün sorumluluğundadır. Çünkü, her iki editör de “En Sevdiğim Yıl” denebilecek yoğunlukta bir yılı bu armağanla tamamladılar.

Serdar, armağanla aynı yıl içinde Mülkiye Dergisi'nin Genel Yayın Yönetmeni olarak 269, 270, 271, 272. sayıları çıkarmasının; o arada Mülkiyeliler Birliği için çok sayıda görsel ve afiş hazırlamasının yanısıra; Mülkiyeliler Birliği'nce yayınlanan **Metin Atuf Kansu** ile **K. Işık Kansu**'nun birlikte hazırladıkları “**Cumhuriyet Eğitim Devriminin Mülkiyeli Mimarı Nafi Atuf Kansu: Yaşamı ve Yazıları**” başlıklı yapıt ile **Bülent Varlık**'in hazırladığı **Prof. Emin Erişirgil**'in bir anlamda hatıratı olan “**Bildiklerim**” eserinin editörlüğünü yaptı. Yine Mülkiyeliler Birliği'nce çıkarılacak **Servet Taşdelen**'in hazırladığı, “**Avusturyalı Gözü ile Balkanlardan Lübnan'a Osmanlı Coğrafyası**” halen tezgâhta...

Ama, bu yoğunluğun semeresini haftalarca en çok satan kitaplar -daha havalı Frenkçesiyle ‘best-seller’- listesinde kalan **Mutfaktan Sofraya: Muhabbetiniz Bol Olsun** (İmge, Ekim 2011) kitabıyla gördü.

İlter, aynı süre içinde en başta iki buçuk yılı aşkın süredir Bilsay Kuruç'un asistanlığını yaptığı “şahikası” “**Mustafa Kemal Döneminde Ekonomi – Büyük Devletler ve Türkiye**”ye son halinin verilmesi ve Dizin'inin hazırlanması dâhil (ki, bu kitabın görsellerini haftalarca çalışarak Serdar çıkardı, birkaç kez Mülkiye'de fotoğraf seçme oturumları yapıldı, seçilen fotoğrafları Serdar tekrar ayıkladı, basılacak kaliteye getirdi, diskete alınıp İstanbul Bilgi Üniversitesi

Yayınevi'ne gönderildi vs); ODTÜ Yayıncılık'tan çıkacak ormancılık camiasının duayeni **Yücel Çağlar**'ın "**Türkiye'de Ormancılık Tarihi**"nin editörlüğü, İmge'den bu armağanla aynı günlerde çıkan **Mümtaz Soysal**'la birlikte yazdıkları "**Anayasaya Giriş - Mümtaz Soysal'ın ve Kitabının Yargılanması**"; son halini almak üzere olan ve yine İmge'den çıkmasını planlanan yine **Mümtaz Soysal**'la "**100 Soruda Anayasa'nın Anlamı**", Mayıs 2011'de düzenlenen ve Ankara Üniversitesi Yayınevi tarafından yayınlanacak "**21. Yüzyılda Planlamayı Düşünmek**"ın editörlüğü, o arada **Cumhuriyet Tarihi El Kitabı'nın 3. baskısı** gibi yayınlara emek verdi. Hatta, "*terzi, kendi söküğünü dikemez*" misali, bu işler yüzünden iki yıldır son halini veremediği (yine ODTÜ Yayıncılık'tan çıkacak) "**Devletçiliğin Ayak İzleri**" bir süre daha tezgâh altına atıldı.

Ama, tıpkı Serdar gibi o da emeklerinin semeresini gördü. "**Cumhuriyet Tarihi El Kitabı**" Japoncaya çevrildi ve 2011'de Japonya'da yayımlandı. Tetkiki gerekir ama, Cumhuriyet Tarihi literatüründe -belki de- Enver Ziya Karal'dan sonra, bir Türk yazarın kitabı ilk kez Japonca'ya çevriliyordu.

Bu sıkışıklık içinde "*anca bu kadar bir armağan çıkarabildik*" dersek; hem ayıp olur, hem ukalalık olur. Çünkü biz de biliyoruz ki, Türkiye'de epeydir böyle devasa bir Armağan çıkarılmadı. Ama, bu bizden çok, Bilsay Kuruç'a sunulacak bir armağana mutlaka katkıda bulunmak isteyen dostlarından, öğrencilerinden ve meslektaşlarından kaynaklanıyordu. Ancak, katkı büyüyünce, "ince iş" de büyüdü. Yayıncılık teknolojisinin bugün geldiği noktada bile, "*daha iyi nasıl yapabiliriz*" diye düşünülüp denenilen her şey; makale adlarının büyük harflerle yazılıp yazılmamasından yazar adlarının italik yapılıp yapılmamasından tutunuz da; sayfalar arttıkça, onu azaltıp sayfa sayısından kazanmak için paragraf aralarının kaldırılması, satırbaşlarının daraltılması, tüm metinlerde uyumun sağlanması vs vs gibi her şey, hem çok zaman aldı, hem de zamanında yetiştirme endişesi nedeniyle stresi artırdı. Gerçi, bunlar -her okur tarafından fark edilmeyebilecek- "teknik sorunlar"dı ama, siz bilmeseniz bile biz biliyorduk.

Bu noktada dayanağımız, Cumhuriyet Beyefendisi Bilsay Kuruç ve onun zarafeti oldu.

* * *

Armağan, iki bölümden oluşuyor. İlk bölümde Bilsay Kuruç'la bir "nehir söyleşi" yer alıyor. Burada katkıları yer alan hoca ve dostlarımız bir dönemin tanıklıklarını aktarıyorlar ve işin doğrusu, bu daha çok bizim -daha doğrusu Bilsay Hoca'nın önerisiyle İlter'in- bir "oldu bitti" biçimindeki "talepler"imiz doğrultusunda alındığı için, onlar baştan itibaren yukarıda açıklanan takvimden "azade"ydiler.

* * *

Armağan için başvuru süresi bile dolmadan ilk yazı, Prof. Dr. **Ünal Nalbantoğlu**'ndan geldi. Uzun süredir kanserle mücadele ediyordu ve

Armağan'ın çıkmasını göremeyeceğini adeta biliyordu... **Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz...**

* * *

Yaz aylarının kavurucu sıcakları, yazıların bazıları için yazarların talep ettiği, bazıları için de bizim teknik/biçim koşulları açısından istemek zorunda kaldığımız düzeltmelerle geçti. Çıkardığımız ekstra yük için özürlerimizin kabulünü diliyor, dileklerimizi kabul ettikleri için teşekkür ediyoruz.

Bazı kıdemli hocalarımızın yazılarındaki (*özet, anahtar kelimeler gibi*) gibi eksiklikler, onların kıymetli zamanlarını daha çok almamak için olduğu gibi bırakıldı. Baskıya girmek üzereyken dahi, büyük bir titizlikle bir sözcüğün, bir rakamın peşine düşen hocalarımızın son tadilat taleplerini de yerine getirmeye çalıştık.

* * *

Her yayında kimi uyumsuzluklar, kimi eksiklikler olağandır. Hele bu kapsamda ve çok yazarlı eserlerde... Emirleri her daim başımız üstüne olan bazı hocalarımızın "*benim yazıma sakın dokunmayın*" talimatlarına karşın -üstelik bu yayının iki editörü de yazıların virgülüne dokunulmasına bile kolay kolay müsaade etmeyen insanlardır- Armağan içinde yayın standardizasyonunun sağlanması için işin esasını bozmayan bazı küçük müdahaleler yapıldı. Çoğu için, hocalarımızın onayı alındı. Umarız haddimizi aşmamış ve anlamı bozacak değişiklikler yapmamışızdır. Eğer, herhangi bir makalede yazarın yazısındaki "esas temayı" bozan bir hata olmuşsa, tüm sorumluluk editörlerindir. Özür yeterse, özürümüzün kabulünü dileriz; özür yetmezse; boynumuz kıldan incedir.

* * *

Armağan'ın inşasında editörler kendi aralarında bir iş bölümü yaptılar.

İlter, Bilsay Hoca ile -ayları bulan- nehir söyleşiyi yapacak, ayrıca ilgili kişilerden söyleşiyi tamamlayacak yazılar isteyecek ve gelen yazılardan "*hatırat*" nitelikli olanları da metne uygun biçimde söyleşiye ilave edecekti. İlter, söyleşinin içeriğini ve söyleşide yer alanları, o bölümün Sunuş'unda aktardı.

Serdar ise, akademik yazıların editasyonunu yapacak, dipnotlar, kaynakçalar, tablolar vb açısından yayında bir ortaklık sağlayacaktı. Ona ilişkin bilgileri yukarıda arz ettik.

* * *

Bilsay Hoca'nın kişisel arşivindeki 200'e yakın fotoğraf ve dia-pozitif, Serdar tarafından tarandı ve baskıya uygun nitelikte dijital ortama aktarıldı. İlter, Bilsay Hoca ve Serdar çok sayıda fotoğraf izleme oturumu yapıp görsel malzemeleri seçtiler. Mülkiyeliler Birliği, -diğer katkılarının yanında- bir de bunun için uygun teknik ortam hazırladı. Bilsay Hoca'nın görseller için notlarını İlter elle tuttu. Notlar fotoğraflarla, fotoğraflar söyleşi metni ile buluştu. Ama, ne yazık ki hepsi değil. Kayıt altında bulunan bir yaşamışlığa ait tüm seçilmiş görsellere kitap

içerisinde yer verilemedi. Bunun için, Bilsay Hoca'nın ve Kuruç ailesinin affına sığınırız

* * *

Armağan'da katkısı bulunanların tümünün soyadına göre alfabetik listesini arka kapakta sunduk. Armağan'da 41 yazarın 36 bilimsel makalesi yer alıyor. Her biri sosyal bilimler alanında çığır açıcı nitelikte olan bu makaleler için yazarlarımıza ne kadar teşekkür etsek azdır. Çünkü sosyal ve beşeri bilimler camiasından genç yazarların çoğu kendi alanlarında “ilkler” çıkardılar ya da bilinenlere farklı gözle bakan özgün katkılar sundular. Söyleşi bölümünde yer verdiğimiz yazılar hariç. Oraya da 12 yazar katkıda bulundu. Sonuç olarak elinizdeki kitapta 53 yazarın 48 yazısı, artı bir nehir söyleşi var...

* * *

Arka kapaktaki resim, Bilsay Kuruç'un objektifinden. Ama, kendisinin bu resmin kullanıldığından haberi yok. Eşi *Sevim Hanım* ile kızları *Umut* ve *Ayşegül*, Bilsay Hoca'nın Shagall hayranlığından söz ettiler ve ilk önce Serdar arka kapak için bir Shagall hazırladı. Ama, o sırada *Ayşegül*, bu Armağan için yazdığı yazının başına babasının objektifinden çıkma Finlandiya'nın Heykel ormanlarında çekilme fotoğrafı koyup yollayınca, Bilsay Hoca'nın Shagall sevdiğini sadece kayda geçirmekle yetinip arka kapağa o resmi koymak şart oldu.

* * *

Ön kapaktaki Bilsay Hoca portresi ise, 68 kuşağının önderlerinden *Oktay Etiman*'in objektifinden...

Ön ve arka kapak tasarımı –tahmin edebileceğiniz gibi- Serdar yaptı.

* * *

İşin teknik yönü -her iki editörün bu alandaki çokbilmişliklerinin yarattığı tahribat dahil- *Necati Koçak* tarafından halledildi. Editörler, bu işi bu kadar bilmeselerdi, büyük ihtimalle hayat Necati için daha kolay olurdu.

* * *

Katılımın bu kadar yüksek olduğu ve katılımın yüksekliğinin Bilsay Hoca'ya duyulan saygıdan ve verilmek istenen katkıdan kaynaklandığı gerçekten “devasa” bir yayının baskı ve cilt bölümünü gerçekleştirenler, ayrı bir kutlamayı hak ediyorlar.

Biz, bu Armağan “tek cilt” olsun mu, olmasın mı diye epey düşündük, danıştık, tartıştık. Sonunda tek cilt olmasının daha doğru olacağına karar verdik. Böyle olunca da “cilt” meselesi, “zanaat”ın ötesinde bir “sanat” haline geldi. Türkiye'deki sanatkarların o düzeye ulaşmış olması bizi mutlu eder, tersi durumda kitap elinizde lime lime olursa sorumluluğu o sanatçıların değil, yanlış tercih yapan bizimdir.

* * *

Ve son bir itiraf: Birinci sınıf bir Cumhuriyet beyefendisi olan Bilsay Kuruç,

maalesef (!) bir Fenerbahçeli, Öyküsü, söyleşide... Başkası olsa bunu yapmazdık (!) ama, -içimiz kan ağlayarak- sırf onun hatırına kapak renklerini *en azından* Mülkiye laciverdi ile yaldız sarısı yaptık... Şike ya da teşvik primi -adı her neyse- nedeniyle Lig'den düşeceği kesin bir takımın "tarafgir olmayan" taraftarından bunu esirgemek olmazdı (!) Ve başka hiçbir Fenerbahçeli tuttuğu takımın küme düşürülecek olmasını, böylesine vakur karşılamazdı. Çünkü o, Aykut ile Oğuz, sırf "adil ve sportmence" davrandıkları için Ali Şen tarafından FB'den kovulduklarında, İstanbulspor taraftarı olacak kadar yürekli bir Fenerbahçeli...

* * *

Sevgili hocamız Bilsay Kuruç için katkıda bulunan herkesin döktüğü emek sonucunda ortaya çıkan yapıt huzurlarınızda...

Her birine şükranlarımızı sunuyor ve Bilsay Kuruç'a yakışır bir armağan ortaya koyabilmiş olmayı diliyoruz...

Saygılarımızla...

Serdar Şahinkaya - N. İlder Ertuğrul
Kasım 2011

Katkıda Bulunanlar

Sina Akşin, Berrin Ataman, Tekin Avaner, Serdal Bahçe - Faik Yücel Günaydın - Ahmet H. Köse, Murat Baskıcı, Korkut Boratav, Tuncer Bulutay, Yücel Candemir, Yener Coşkun, Şevket Çizmeli, M. Kemal Doğru, Timur Erkman, Hayriye Erbaş - Pervin Soydemir, Erdal Eroğlu, Nilgün Erdem, Hasan Ersel, B.Ali Eşiyok, İhsan Feyzibeyoğlu, İsmail Hakkı Gökalp, Celal Göle, Halil Güner, Şengül Hablemitoğlu, Alpaslan Işıklı, Özdemir İnce, Mehmet Kabasakal, Erhan Karaesmen, Kamil Karatepe, Işık Kansu, Metin Kazancı, Ayşegül Kuruç, Umut Kuruç, Oktay Küçükkiiremitçi, Ömer Kürkçüoğlu, Hasan Ünal Nalbantoğlu, Serter Oran, İzzettin Önder, Ali Murat Özdemir, Gamze Y. Özdemir, Seriyeye Sezen, Ali Somel, Mümtaz Soysal, Sinan Sönmez, Taner Timur, Oktar Türel, Ergun Türkan, Barış Ünlü, Erineç Yeldan, Ergin Yıldızoğlu, Nahit Yüksel, Zafer Yükseler.

ISBN 978-975-01835-3-9

9 789750 183539

40 TL